

בסיעתא דשמיא

יא:

כחצי זית למחר כחצי זית בחוץ פסול ואין בו כרת.

א. עיין בחידושי הגרי"ז שתמה שהרי קיי"ל (לקמן כו): שאין הקטרה בפחות מכזית, וכיצד יצטרפו ב' חצאי כזית לפסול את הקרבן.

עוד יל"ע דנראה במתני' שרק כחצי זית בחוץ וכחצי זית למחר לא מצטרף, מיהו אם חשב להקטיר חצי זית למחר ועוד חצי זית עוד שבוע ימים מצטרף לפגל, ומשום ששני המחשבות הוו מחשבת חוץ לזמנו, וצ"ע דכיון שאין הקטרה בפחות מכזית א"כ לכל הקטרה אין שם של הקטרה וכיצד יצטרף לפיגול. והוכיח מהכא הגרי"ז שיש שם של הקטרה גם בפחות מכזית, ורק שמ"מ לענין פסול מחשבה וכדו' וחייב חוץ בעינן דוקא כזית, מיהו יש שם שלהקטרה גם בפחות מכזית.

ב. ויל"ע בהא ואם יש שם של הקטרה גם בפחות מכזית מאי טעמא לא יהני עלה מחשבה ולא יתחייבו עלה בחוץ, ועיין.

מהו דתיחייב להו הקטרה למיקבעינהו בפיגול ולפקינהו מידי מעילה.

א. עיין ברש"י שכתב דספק הש"ס דשמא הוי כמחשב לאכול דבר שאין דרכו לאכול דלא הוי פיגול, ולפי"ז אליבא דר"א לא קמבעיא לן כיון דס"ל דאף במחשב דבר שאין דרכו לאכול הוי מחשבה, ופשוט.

ב. ויל"ע מאי טעמא לא מספקא לש"ס על שאר גוני שאי אפשר לאכול את השיריים [וכגון שעשו על כך קונם וכדו'] האם ע"י מחשבתו חשיב פיגול או לא, ועיין שפ"א, וצ"ע.

ולכאורה לרש"י אין הספק האם יש חיוב כרת או לא, אלא האם יש איסור או לא שהרי במחשב לאכול דבר שאין דרכו לאכול לרבנן מהתורה שרי לגמרי וכן נקט הגרי"ז.

ועיין באחיעזר (חיו"ד סי' ל אות ה) שתמה על רש"י מהא דמבואר בגמרא בפסחים שלמ"ד שציץ מרצה על אכילות, שייך לחשוב מחשב פיגול על קרבן טמא, ואעפ"י שאינו עומד לאכילה, ומבואר שאף שיש איסור לאכול את זה לא חשיב דבר שאין דרכו לאכול ומהני מחשבה עלה.

ג. ועיין במנחת אברהם שכתב שאין כונת רש"י שיש איסור בעלמא לאכול את זה ומשום הכי לא מהני עלה מחשבת פיגול, אלא כונת רש"י שכיון שחסרו שיריה א"כ המנחה פסולה וכלל לא ניתרת המנחה בהקטרת הקומץ, ומשום הכי לא מהני מחשבה עלה, מיהו היכא דהוי איסור חיצוני פשיטא שמהני מחשבה עלה ולא חשיב דבר שאין דרכו לאכול דלא מהני מחשבה עליה.

ד. מיהו עיין ברשב"ם (נדפס בסוף הפרק) שכתב שספק הש"ס דשמא זריקה שלא מתרת לאכילה לא מהניא לענין פיגול, ולפי"ז ודאי שהוי מחשבה פסול ורק שלחיוב פיגול בעינן זריקה המתרת באכילה.

ונפק"מ דלרש"י כל ספק הש"ס דוקא בחישוב לאכול את זה למחר, מיהו אם חישב להקטיר את הקומץ למחר הוי פיגול מעליא, מיהו לשיטת הרשב"ם ספק הש"ס דשמא לא חל על כך כלל פסול פיגול ולפי"ז אין חילוק בין אם חישב לאכול את השיריים למחר לבין אם חישב להקטיר את הקומץ למחר, ופשוט.

אפילו לר"א דאמר זריקה מועלת ליוצא הני מילי יוצא וכו'

לא מבואר החילוקים של הגמרא, ואם יש סברא שלא מהני זריקה לפסולים מה לי אם זה פסול בגופו או לא, ואם זריקה מועילה לפסולים מה לי אם איתיה בפנים או לא, וצ"ע.

יב:

הא מני רבי אלעזר היא דאמר וכו'.

א. מבואר בגמרא שאליבא דר"א שאין חיוב חוץ במקטיר רק כזית ה"ה שאין פסול מחשבת פיגול בחישוב להקטיר רק כזית, ומשום שאין על זה שם של הקטרה כלל.

ועיין בשפ"א ובקר"א שתמהו מנליה לש"ס דלמא אף ר"א מודה שחשיב הקטרה בכזית, ורק דס"ל דלענין חיוב שחוטי חוץ בעינן שיהא מרצה בפנים, ועיין.

גן הדסים

חבורת הלכה
"עטרת שמואל ולאח"
 לע"נ הרב שמואל לאה ולייבו ר"ל
 והתורה כשמואל לייבו ר"ל

חבורת דף היומי
"חבורת השותפים"

חבורת מסכתות ש"ס
"תורת מאיר"
 לע"נ הרב ר' מאיר גורן ר"ל

ברכפלד

חבורת דף היומי
"תורה שלימה"
 לע"נ הרב ר' שלמה זיל ר"ל
 ונחם פסל כשר ר"ל

חבורת הלכה
"תורת שלמה זלמן"
 לע"נ הרב ר' שלמה זלמן זיל ר"ל

חבורת דף היומי
"חבורת השותפים"
 חבורת דף היומי בהלכה
"חזון יקותיאל"
 לע"נ הרב ר' יקותיאל זיל ר"ל

קרית ספר

חבורת מסכתות הש"ס
"עליית אליהו"
 לע"נ הרב ר' אליהו ר"ל
 ג' רמב"ן ר' יצחק שמשון סלימא

חבורת
ליב הפץ
 כבוד הרב
 קהילת קצות החושן

א. משמעות הגמרא נראה שלא צריך להקטיר את הקומץ והלבונה ביחד, וכן שאין דין להקדים את הקומץ ללבונה או את הלבונה לקומץ ויכול להקטיר תחילה את מי שרוצה, וכן מפורש ברש"י שמקטיר את הקומץ ואח"כ מקטיר את הלבונה.

והאחרונים תמהו מהמבואר בסוטה (יד:) שמניח את הלבונה מעל הקטורת ומקטיר שניהם כאחד, ועיין במנ"ח (קטז א) שתמה כן.

ב. ויש אחרונים שכתבו שאה"נ לכתחילה בעינן להקטיר הכל ביחד, וכפשוטו הש"ס בסוטה, מיהו בדיעבד אפשר להקטיר את הקומץ בנפרד ואת הלבונה בנפרד.

ליקוט לבונה בזר פסול.

א. בפשוטו מבואר בסוגיין שליקוט לבונה הוי בכלל עבודת הולכה, ומשום הכי תלי לה הש"ס בהולכה שלא ברגל האם שמה הולכה או לא.

ובפשוטו הוא חידוש דכל המושג של הולכה הוי "קירוב הדבר לגבי מזבח" ורק שאפשר לעשות את זה ברגל ואפשר לעשות את זה שלא ברגל, מיהו מ"מ העבודה הא קירוב הדבר לגבי מזבח, מיהו בליקוט לבונה לא מקרב את זה לגבי מזבח, וזימנין דאף מלקט הלבונה כולה לצד אחד של הכלי – ואותו צד טפי רחוק מהמזבח מהצד השני – ואפ"ה חשיב ליקוט לבונה בכלל הולכה.

ובאמת שרש"י כתב וז"ל "שזה שליטה ונתנה לכהן מיעט בעבודת הכהן" ומשמע ברש"י [ויש לדון אי מוכרח] שעיקר מה שליקוט לבונה חשיב הולכה כיון שבפועל מוליך את זה לכהן, ואין אסיפת הלבונה בכלל ההולכה אלא מה שמביא את לכהן, ולפי"ז אם לא מקרב את זה לכהן לא חשיב בכלל הולכה ולא פסולה בזר, ועיין.

ב. ולכאורה לפי"ז אם נשפך הלבונה על הרצפה אפשר לאסוף אותה, שהרי נראה בגמרא שאין עבודה בעצם בליקוט הלבונה וכל העבודה היינו ההולכה, ואם בפועל לא נצרך הולכה שמה יאה כשר בלא הולכה [ועיין בהא בסופ"ק דזבחים ואכמ"ל].

ב. מיהו ידוע שיטת הר"מ שנקט שליקוט לבונה הוי בכלל עבודת הקמיצה, ועיין בנו"כ על הר"מ שכתבו דשמה הר"מ היה לו גירסא אחרת בסוגיין עיי"ש.

ליקוט לבונה בזר.

צ"ע מאי טעמא לא יפסל ליקוט לבונה בזר, משום הדין "שמקמיצה ואילך מצות כהונה", ומאי טעמא כל הפסול של ליקוט לבונה בזר רק מדין דהוי הולכה.

ובאמת שהמרכבת המשנה כתב שכוליה סוגיין איירי בכהאי גונא שליקוט את הלבונה קודם הקמיצה, ובכהאי גונא כל פסולו רק משום הולכה, מיהו אם ליקוט את הלבונה אחרי הקמיצה פשיטא שבעי כהן, ומשום הך דינא שמקמיצה ואילך מצות כהונה. [ולפי דבריו חזינן חידוש גדול דחשיב בכלל הולכה, ואעפ"י שעדיין לא התקדש הקומץ והוי כדם שהוליכו אותו לפני קבלה בכלי, ועיין].

מיהו עיין בחזו"א שכתב שאף בגונא שליקוט את הלבונה אחרי קמיצת הזר לא בעינן כהן, ומשום שכל הך דינא שמקמיצה ואילך מצות כהונה הוי רק לענין העבודות שנעשות מקמיצה ואילך, מיהו ליקוט לבונה כלל לא הוי עבודה, וממילא לא נפסל משום הך דינא שמקמיצה ואילך מצות כהונה.

בשלמא קומץ היינו שוחט וכו' אלא נותן בכלי מאי קא עביד אילימא משום דדמי לקבלה מי דמי התם ממילא הכא קא שקיל ורמי.

עיין בחידושי הגרי"ז שתמה שהרי יותר דומה קבלת דם לקבלת קומץ, מאשר שדומה קמיצה לשחיטה, ואם קמיצה ושחיטה שניהם נחשבים אותו עבודה ק"ו שקבלת דם וקבלת קומץ נחשבים אותו עבודה, ומה קושית הש"ס, וצ"ע.

ומשמע שאין עיקר קו' הש"ס משום שאינו דומה במציאות לקבלה, אלא שכל המושג חלוק שבדם העבודה היא להחזיק את הכלי שיכנס לתוכו הדם, ואין העבודה "הכנסת הדם" אלא מה שהדם בתוך הכלי, מיהו בקידוש קומץ העבודה הוי גוף ההכנסה לכלי, והוי ב' עבודות חלוקות, ולא רק ב' פעולות חלוקות, ודו"ק.

אמר רב הונא אומר היה רבי יוסי פיגל בירך של ימין לא נתפגל ירך של שמאל.

א. בפשוטו מבואר דס"ל לרבי יוסי שבפיגול לא חל פסול על "הקרבת" דא"כ מה לי ירך ימין מה לי ירך שמאל, והרי הקרבן נפסל מדין פיגול, וע"כ שהפסול לא חל על הקרבן אלא על הבשר שחשב עליו ומשום הכי רק מה שחשב עליו נפסל.

העולם מוסיף דמשמע מהכא שגדר פסול פיגול אינו שקרבן שחשבו בו מחשבת פיגול נפסל, דא"כ יפסל כל הקרבן ולא רק מה שחשבו עליו, וע"כ שאם אדם חשב מחשבת פיגול דנים כאילו אירע בבשר מה שחשב [וכעין המבואר בזבחים לו. שמחשבה כמעשה] ולהכי רק מה שחשב עליו נפסל ולא שאר הקרבן.

ויש לציין שכן משמע בש"ס דקאמר שטעמו של רבי יוסי משום שלא עדיף מחשבה ממעשה הטומאה, וכמו שבמעשה הטומאה רק מה שנגע בו הטמא נטמא הכי נמי לענין מחשבה, וצ"ע דמאי שייטא הא להא, והרי בפיגול הפסול משום שחשבו בעבודת הקרבן מחשבה הפוסלת ולכן נפסל הקרבן, ומה לי ירך של ימין או של שמאל.

וע"כ שאף בפיגול גדר הדין דרחמנא חשיב ליה למחשבה כמעשה, ונחשב כאילו התקיים מחשבתו לאכול לאחר זמן, וכמו שבמעשה חלק אחד בקרבן לא פוסל את חבירו הכי נמי במחשבה.

ב. ועיין ברשב"א שנקט שאין זה דוקא ירך ימין וירך שמאל אלא כל פעם נפסל רק מה שחשב עליו, ואם חשב לאכול חצי מרגל ימין חוץ לזמנו חל פסול פיגול רק על חצי מרגל ימין, וכן כתב הגרי"ז.

ג. ועיין בחידושי הגרי"ז שכתב דפשיטא שאף לרב יוסי אם חשב לאכול כזית מהקרבן חוץ לזמנו [ולא סיים איזה כזית] כל הקרבן פיגול וחייבים עליו כרת, ויל"ע בטעמא דמילתא והרי לכאורה חשב לאכול רק כזית וכיצד יתפגל כל הקרבן, וי"ל.

רבי יוסי אומר אותו החלה ואותו הסדר שחשיב עליו פיגול ויש בו כרת והשני פסול ואין בו כרת.

א. לא מבואר בגמרא מהו הטעם אליבא דרבי יוסי שפסול והאם הוי מהתורה או מד"ס.

ועיין ברש"י שכתב (בד"ה לא נתפגל) וז"ל והאוכלה אין חייב עליו כרת, ומשמע שיש איסור דאורייתא ורק שאין כרת, ויל"ע בטעמא דמילתא ואם אינו פיגול מאי טעמא יהיה איסור דאורייתא, ואם הוי פיגול מאי טעמא אין על כך כרת.

ועיין במנחת אברהם שכתב [ועי"ש שהוכיח כן] דתרי מילי איכא בפיגול חדא פסול בדבר שחשב עליו [ויסוד הפסול נראה בכמה דוכתי שענינו שהתורה הגדירה את המחשבה כאילו נעשית ואכמ"ל] ועל הך מילתא יש כרת מדין פיגול.

מיהו יש עוד הלכה שקרבן שחשבו בו מחשבת פסול נפסל, והך מילתא הוי בקרבן ולא רק במה שחשב עליו, מיהו הך מילתא הוי פסול בעלמא וליכא עלה כרת.

ב. ועיין בקר"א (יד.) שדן בהא וכתב וז"ל והעיקר דכולן פסולות משום דהקטרת הבזיכין ושחיטת הכבשים ה' בפסול, ואין מי שיתירן עכ"ל, ויל"ע בכונתו.

ויל"ע דלכאורה כל זה שייך לענין כבשים ולחם, מיהו לענין פיגול בירך של ימין לא שייך הך סברא, ושמא אף בכהאי גונא חשיב שהשחיטה בפסול וממילא חשיב שלא היה שחיטה כדין, וצ"ע.

י"ד:

בשעת שחיטה חשיב לאכול חצי כזית ובשעת זריקה חשיב לאכול חצי כזית פיגול מפני ששחיטה זריקה מצטרפין.

לא מבואר בגמרא האם איירי אף בכהאי גונא שבב' העבודות חשב על אותו חצי כזית, או שרק כשחשב על חצי כזית אחר הוי פיגול, ובפשוטו איירי בחישוב על חצי כזית אחר, דלכאורה אם חשיב על אותו חצי זית כלל לא חשב על כזית מחשבת פיגול, ומאי טעמא יפסל, ודו"ק.

הנך דמרחקן וכ"ש הנך דמקרבן.

צ"ע שהרי להך גיסא שאפשר לצרף ב' עבודות ענינו שלא בעינן לחשוב על כזית באותו עבודה, וסגי לחשוב על כזית בב' עבודות, וצ"ע דא"כ מה לי אם העבודות קרובות או רחוקות, והרי מ"מ חשב על כזית בב' עבודות ויפסל, ועיין באחרונים שתמהו כן.

ומשמע לכאורה שעיקר הטעם שמהני לחשוב בב' עבודות ענינו שנחשב שיש כאן מחשבה אחת על כזית, ורק שהתחלקה לב' העבודות, מיהו הוי דבר אחד ומחשבה אחת, ולהכי ס"ד שרק כשהיו ב' העבודות רצופים שנחשב כמחשבה אחת חשיב פיגול, מיהו אם יש הפסק בין העבודות לא נחשב כמחשבה אחת, וממילא לא יפסל.

שחיטה זריקה דמתירין ניהו.

<p>חבורת מסכתות הש"ס "עליות אליהו" לע"נ מרת אילנה ויל"ע ר' יצחק יצחק זצ"ל</p>	<p>חבורת מסכתות הש"ס "עטרת שמואל ולאה" לע"נ מרת שמואל ולאה ויל"ע ר' יצחק יצחק זצ"ל</p>	<p>חבורת דף היומי "חבורת השותפים" חבורת דף היומי בהלכה "חזון יקותיאל" לע"נ מרת אילנה ויל"ע ר' יצחק יצחק זצ"ל</p>	<p>חבורת דף היומי "תורה שלמה זלמן" לע"נ מרת אילנה ויל"ע ר' יצחק יצחק זצ"ל</p>	<p>חבורת הלכה "תורה שלמה זלמן" לע"נ מרת אילנה ויל"ע ר' יצחק יצחק זצ"ל</p>	<p>חבורת דף היומי "חבורת השותפים" חבורת דף היומי בהלכה "חזון יקותיאל" לע"נ מרת אילנה ויל"ע ר' יצחק יצחק זצ"ל</p>	<p>חבורת מסכתות הש"ס "עליות אליהו" לע"נ מרת אילנה ויל"ע ר' יצחק יצחק זצ"ל</p>	<p>חבורת מסכתות הש"ס "עטרת שמואל ולאה" לע"נ מרת שמואל ולאה ויל"ע ר' יצחק יצחק זצ"ל</p>
---	--	---	---	---	---	---	--

א. עיין ברש"י שכתב שאף ששחיטה לא חשיבא מתיר מיהו מקדשת את הדם וכמבואר בכמה דוכתי, והבא לקדש כבא להתיר דמי, וצ"ע טובא שאף הקבלה מקדשת את הדם, ונתינת הדם לתוך כלי שרת מקדשתו, ומה ההבדל בין שחיטה לקבלה.

ועיין במנחת אברהם שכתב בשם הגרי"ז שאעפ"י שנתינת הדם בכלי שרת מקדשתו, מיהו אינו חלק מעבודת הקבלה, ורק שממילא כיון שנתן את זה לכלי שרת מתקדש, מיהו אינו חלק מעבודת הקבלה, ואף אם לא יתקדש הדם לא חסר בעבודת הקבלה, מיהו לענין שחיטה השחיטה מקדשת, ועבודת השחיטה מקדשת את הדם, ומשום הכי שחיטה חשיב מקדש את הדם משא"כ קבלה.

ג. ויש לדון נפק"מ בגונא שהגברא כיון שלא לקדש את הדם דלענין קבלה מהני מחשבתו ולא התקדש הדם, מיהו הקרבן לא פסול ולא חסר בעבודת הקבלה ורק שבענין נתינה נוספת לכלי כדי לקדשו, מיהו לענין שחיטה לא שייך לחלק בין הא להא, ואם בגונא שהתכוין שלא לקדש לא חל הקידוש א"כ השחיטה פסולה].

ב. ובגוף דברי רש"י ששחיטה מקדשת את הדם עיין בחידושי הגרי"ז שתמה שהרי מבואר שהקבלה קידשה את הדם, ועי"ש שכתב שאין הכונה שהשחיטה קידשה את הדם, אלא שהשחיטה קידשה את כל הקרבן והחילה על כך קדושת קרבן, מיהו אה"נ הדם התקדש רק בקבלה, מיהו עיין בתוס' שנראה לא כן, וצ"ע.

מפני ששחיטה וזריקה מצטרפין.

הסתפקו העולם לענין האיסור של "לא יחשב" שמינה ילפינן שאסור לחשוב בקרבן מחשבת פיגול, ויל"ע האם ככהאי גונא שחשב חצי כזית בשחיטה וחצי כזית בזריקה עבר פעמיים באיסור של לא יחשב, ולקי תרתי, או דלמא שעבר רק איסור אחד, שהרי אין איסור בכל מחשבה ומחשבה וכל האיסור רק בצירוף של ב' המחשבות, וממילא ילקה רק פעם אחת, ועיין.

לפי שאין קרבן ציבור חלוק.

א. לא מבואר בגמרא טעמו של רבי יהודה, והאם יליף לה מקרא או מסברא, ומאי שנא לענין הא קרבן ציבור מקרבן יחיד, ועיין ברש"י שכתב שהכי שמיעא ליה לרבי יהודה מרביה, וצ"ע כונתו והאם הוי הללמ"ס וכדו', וצ"ע.

ב. עיין בחידושי הגרי"ז שדן דשמא הך דינא שייך דוקא לענין טומאה ולא לענין שאר פסולים, מיהו הביא מדברי רש"י (במתני') שכתב בזה"ל ואם נפסל מקצתו נפסל כולו, ומשמע שהוי דין כללי בכל קרבן ציבור שאם חלק מהקרבן נפסל כל הקרבן פסול (ועיין בתוס').

ג. ובפשוטו לפי"ז לענין כל קרבנות ציבור אם נטמא או יצא חלק מהבשר [לפני זריקה] כל הקרבן פסול שהרי אין קרבן ציבור חלוק, וצ"ע מאי טעמא השמיענו רבי יהודה את דינו רק לענין ב' חלות וב' בזיכין ולא לענין כל קרבנות ציבור.

מיהו עיין בחזו"א שכתב (קמא סי' כו סק"ו) וז"ל דוקא במנחה שאם נחסר מקצתה אסורה כלה באכילה ומעוטו מעכב את כלו אבל בבשר הזבח אם נטמא מקצתו מודה ר"י שהנשאר נאכל דלא שייך אין קרבן ציבור חלוק כיון דאף בנשרף מקצתו הנשאר נאכל הלכך אין הבדל בין נטמא קודם זריקה לנטמא אחר זריקה עכ"ל.

ד. ועיין בתשב"ץ (ח"ג סי' לז) שכתב וז"ל שני לן בין טומא' דמעשה ובין פיגול דמחשבה מדאמרי' בפ' הקומץ זוטא (י"ג ע"ב) איבע"א סברא לא עדיפא מחשבה ממעשה טומאה, ותדע דאיכא לאפלוגי ביניהו דהא ר"א פליג בטומא' ואמר אין קרבן צבור חלוק (שם י"ד ע"א) ואלו בפגול מודה שאם נתפגל הלחם נתפגלו כבשים וזה צ"ע גדול אם טעם זה מספיק לחלק בין פגול לטומאה וצריך ליישב זה עם מ"ש בפ' התערובות (פ"ב ע"א) חטאת שקיבל דמה בב' כוסות ויצא א' וכו' סוגיא דהתם וכן מ"ש בפ' הקומץ זוטא (י"ד ע"ב) נטמא א' מן הבזיכין הטמא בטומאתן והטהור יאכל וכן פיגול ירך של ימין לא נתפגל ירך של שמאל ויש לחלק בין ב' גופין המעכבין זה את זה לגוף א' הנחלק והשם יגלה עינינו להביט נפלאות מתורתו עכ"ל.

ומשמע שפשיטא ליה שאין חילוק בין מנחה לשאר הקרבנות, ורק דס"ל שכל דינא דמתני' היינו רק בב' סדרים חלוקים, ולא בב' חלקים בקרבן אחד, וצ"ע טעמא דמילתא.

טו.

רבי יהודה אומר שניהם יעשו בטומאה.

א. עיין ברש"י שכתב שיגיעם זה בזה אם ירצה, וצ"ע דלכאורה יש איסור לטמאות קדשים, ומה יתיר את האיסור הנ"ל.

ומשמע שיסוד האיסור לטמאות קדשים משום שפוסל אותם בפסול טומאה, מיהו הכא כיון שבלא"ה פסולים בפסול טומאה נמשום שס"ל לרבי יהודה שאין קרבן ציבור חלוק ממיילא אין איסור לטמאות אותם, והוא חידוש.

<p>גן הדסים</p> <p>חבורת הלכה "עטרת שמואל ולאה" <small>לע"נ רב' שמואל ולאה ולייבו ר' יצחק</small></p>	<p>חבורת דף היומי "חבורת השותפים"</p>	<p>חבורת מסכתות שי"ס "תורת מאיר" <small>לע"נ הרב' ר' מאיר שמואל</small></p>	<p>חבורת דף היומי "תורה שלמה" <small>לע"נ הרב' ר' שלמה</small></p>	<p>חבורת הלכה "תורת שלמה זלמן" <small>לע"נ הרב' ר' שלמה זלמן</small></p>	<p>חבורת דף היומי "חבורת השותפים" "חזון יקותיאל" <small>לע"נ הרב' ר' יקותיאל</small></p>	<p>חבורת מסכתות השי"ס "עליית אליהו" <small>לע"נ הרב' ר' אליהו</small></p>	<p>חבורת ליב חפץ <small>לע"נ הרב' ר' חפץ</small></p>
---	---	--	---	---	---	--	---

ב. מיהו בפשוטו יש לדרון דאין סברת רבי יהודה משום שהפסול טומאה חל על הכל משום שאין קרבן ציבור חלוק, אלא שכיון שחלק פסול ממילא פסול הכל, מיהו לא חשיב שיש פסול טומאה על הכל, ורק שהקרבן פסול כיון שמקצתו פסול, ומאי טעמא לא יהיה איסור לטמאות הא, וי"ל.

לחם גלל תודה ואין תודה גלל לחם.

א. עיין בחזו"א (קמא סי' כח סקי"א) שהסתפק האם כונת הגמרא שמשום שלחם גלל תודה וטפל הלחם לתודה ממילא פסול פיגול שחל על התודה חל נמי על הלחם, ולפי"ז הוא פסול פיגול ולא סתם פסול בעלמא, ונפק"מ שהאוכל את זה ענוש כרת.

מיהו מצינן למימר שאין כונת הגמרא שחל פסול פיגול על הלחם, אלא שהך מילתא הוא ממילא שכיון שאין כבשים אין לחם, [ואע"ג דנשאר אחת בהכשרה והוי כאשתייר כזית שמקטיר לכתחילה י"ל דהיינו דוקא כשנחסר אחר שחיטה אבל הכא שבשעת שחיטה נחסר גרע – לשון החזו"א שם].

ב. ועיין בחידושי הגרי"ז שכתב שכל מה שמבואר שאם חישוב על התורה נפסל גם הלחם, הוי דוקא כשחשב בלשון תודה, מיהו אם חשב להדיא בלשון בשר ולא בלשון לחם לא נפסל הלחם משום הפסול שחל בתודה.

ויש לדרון דכל זה ניחא לס"ד של הגמרא שעיקר הפסול משום שחשיב תודה, וממילא אם חישוב בלשון תודה כלול בהא הלחם, משא"כ אם חישוב בלשון בשר, מיהו למסקנא שהך מילתא ענינו מסברא משום שהלחם טפל לתודה, לכאורה מה לי באיזה נוסח חשב, ועיין].

ואמאי לימא ק"ו ומה המפגל אינו מתפגל הבא לפגל ולא פיגל אינו דין שלא יתפגל.

בפשוטו אין כונת הגמרא לדין ק"ו, אלא דאיכא סברא שלא יתפגל, וי"ל"ע בביאור הסברא הנ"ל, והרי הטעם שהוא לא מתפגל כיון שלא חשבו לאכול ממנו כזית מיהו לענין הלחם שחשבו לאכול ממנו כזית מאי טעמא לא יתפגל.

ועיין ברשב"א שביאר שהכזית של התודה יותר ראוי לפיגול, שהרי מפגל אחרים, ואעפ"כ אינו מתפגל בעצמו, וק"ו שהלחם שפחות ראוי לפיגול שהרי לא מפגל אחרים, פשיטא שלא יתפגל בעצמו.

ועיין בשפ"א שכתב בביאור הק"ו וז"ל ולימא ק"ו הבא לפגל ולא פיגל אינו דין שלא יתפגל פי' כיון דלחם נפגל רק משום שהוא טפל להקרבן וכיון דהקרבן עצמו לא נתפגל הלחם נמי לא נתפגל. [ויש לפרש באופ"א מעט שעיקר קושית הש"ס שלא יתכן שהוא יאסור אחרים בלא שיהיה אסור, ואם אינו אסור פשיטא שלא יפגל ויאסור אחרים, ועיין].

טו:

אמר להם אף אני לא אמרתי אלא בבאין עם הזבח.

חזינן הכא דבר מעניין שאותו דבר כשכא ביחד עם הקרבן נחשב חלק מהקרבן, מיהו יכול להביא את זה אח"כ ולא חשיב בכלל הקרבן.

טז:

שכל העושה על דעת הראשונה הוא עושה.

א. איכא הכא חידוש דמהני הך דינא לענין פיגול, שהרי בפועל לא היה מחשבה חיובית לפסול ולאכול את זה חוץ לזמנו, וכיצד מהני מה שיש סתמא על כך, ועיין.

ב. ולא מבואר במאי פליגי רבנן והאם פליגי במציאות האם אמרינן שכל העושה על דעת הראשונה הוא עושה, או שפליגי האם מהני הך מילתא לענין פיגול, ועיין בחידושי בתרא שכתב בסברת שמואל שיש חזקה שאעפ"י שכבר חשב מחשבת פיגול מ"מ לא יוסיף לעבור עבירה נוספת ולחשוב שוב מחשבת פיגול¹

¹ ואעפ"י שכבר נפסל הזבח אפ"ה יש איסור לחשוב מחשבת פיגול בשאר העבודות, וכעין המבואר בריש מסכתין לענין שלא לשמה, ויש לדרון אי מוכרח דשמא שלא לשמה הוי פסול בעבודה, ולהכי אף כשחשב שלא לשמה בעבודה אחת יש איסור לחשוב שלא לשמה בעבודה אחרת, מיהו פיגול הוי פסול בקרבן וכיון שהקרבן נפסל מהיכי תיתי שיהיה איסור שוב לחשוב מחשבת פיגול, ועיין בהא.

ויל"ע בסברת רב שאמרינן על דעת הראשונה הוא עושה, והרי ידוע מש"כ החזו"א [ב"ק סי' ב סקי"א לענין זרק כלי מראש הגג והיו תחתיו כרים וכסתות ודעתו לסלקם דאפ"ה לא חשיב רוח מצויה שיסלקן] וז"ל "דאפילו אמר מקודם שיסלק אין נחשב רוח מצויה דאין אנו מחזיקים לישראל שיעשה מעשה עבירה עיי"ש, ולכאורה לפי"ז מאי טעמא אמרינן שכל העושה על דעת הראשונה הוא עושה, ולא אמרינן שכיון שהיו עבירה אין דעתו להמשיך לעשות עבירה.

ומצינן למימר דאיירי הכא בחושב מחשבת פיגול בשוגג, מיהו יש לדון בהא האם אמרינן על דעת הראשונה הוא עושה גם באדם שעושה מעשה בשוגג, ועיי"ן.

ג. ומבואר שאף שיש דין דיבור (וכמש"כ רוב הראשונים שפיגול מצריך דיבור) אפ"ה מהני על דעת הראשונה הוא עושה, והוא חידוש.

טז:

והאי כיון דחשיב ליה בהיכל מיא בעלמא הוא דקא מדי.

צ"ע דלכאורה בכל פיגול נימא כן, ומאי מקשי הש"ס הכא טפי מכל דוכתא, ועיי"ן ברש"י מש"כ לבאר.

ועיי"ן בחזו"א (מנחות סי' כב סק"כ) שכתב וז"ל מיא בעלמא קמדי פי' בש"מ דלא דמי לכל פיגול דהכא הרי אין מזין דמו של פר בהיכל עד שיזה מקדם דמו של שעיר בפנים והכא כיון דפיגול בדמו של פר בפנים הרי אין כאן הזאות וכשהזה אח"כ דמו של שעיר בפנים אפי' לא פיגל בהן מיא בעלמא נינהו שהרי הקדים דמו של שעיר לשל פר וכיון דאין כאן הזאת פנים של שעיר אין כאן הזאת היכל של פר שהרי הקדים דמו של שעיר לשל פר ואע"ג דכל תולדות פסולין אלו שורשן פסול מ"מ ס"ל דלא אמרינן לפיגולן מרצה אלא לגבי קרבן עצמו אבל לא לגבי קרבן חבירו כמו הכא דהפר מעכב את השעיר והשעיר מעכב את הפר ומיהו רבא מסיק לפיגולו מרצה אפי' כהאי גונא דכל שאין כאן פסול אחר רק פסול פיגול חזינן ליה כאילו אין כאן פסול ומרצה לפיגולו עכ"ל.

ובפשוטו הביאור שכל הך דינא שלפיגולו מרצה היינו לגבי הקרבן שעליו חשבו מחשבת פיגול שלא חשיב שלא קרבו כל מתיריו, ומשום שבהכי חייביה רחמנא, מיהו לגבי קרבן אחר הוי ככל שאר הפסולים שחשיב שליכא כלל קרבן, וממילא לא חשיב כלל שהקריב את הפר ולא יכול להקריב את השעיר ולהתחייב עליו, ודו"ק.

הא כמ"ד מערבין לקרנות הא כמ"ד אין מערבין לקרנות.

ידוע שהגר"ח הסתפק למ"ד מערבין לקרנות האם ענינו שהדין הוא ליתן תערובת דם [שמורכב מדם הפר ומדם השעיר] או דלמא שאף לפי דבריו יש דין ליתן מתן פר ומתן שעיר, ורק שיש הלכה ליתן את זה בצורה מעורבת, מיהו אין המצוה ליתן "תערובת דם" אלא דם פר ודם שעיר, ורק שיש בהא תנאי שיהיו מעורבין.

ועיי"ן בריטב"א ביומא שכתב שצריך לערבן יפה ויפה, ובפשוטו [ואינו מוכרח] ס"ל לריטב"א שעיקר הדין היינו ליתן תערובת דם, ומשום הכי בעינן שיהיה מעורב יפה יפה שיחשב תערובת דם, מיהו אי נימא שכל הדין היינו ליתן דם פר ודם שעיר, ורק שיש הלכה שיהו מעורבין, ולכאורה מה לי שאינם מעורבים יפה והרי מ"מ הם מעורבים ושפיר מהני, ודו"ק.

קסבר רבי יוחנן כל עבודה שאינה מתרת וכו'.

א. צ"ע כונת הגמרא ואטו בגלל שגריעא כוחה שאינה מתרת תהא אלימא לפגל בפנ"ע.

ועיי"ן ברש"י שכתב וז"ל כל עבודה שאינה מתרת כגון הולכה דלא מיעכבא דאפשר להושיט זה לזה עכ"ל, ועיי"ן ברשב"א שתמה על רש"י וז"ל וקשיא דאדרבא מהאי טעמא דאינה מעכבת ואפשר לבטלה היה לנו לומר דאין מפגלין בה ולא עבודה היא והוא רצה לומר שבעבור גריעותא שאפשר לבטלה ליפגלו גם בחציה.

ועיי"ן ברש"י בהמשך העמוד שכתב וז"ל חשובה לפגל עליה בפני עצמה דליכא למימר עד שיפגל בכל המתיר דהא לאו מתיר הוא ואין כח באחרת לעכב עכ"ל, ועיי"ן בשטמ"ק שכתב כעיי"ז וז"ל ורוצה לומר כיון דגריעא כ"כ דאינה מתרת כי מחשב בה הוי מחשב בדבר שלם שאין באחרת כח לעכבה עכ"ל, ומשמע מרש"י והשטמ"ק שעיקר הטעם שאין מפגלין בחצי מתיר, משום שיש כח באחרת לעכב, ולהכי בדבר שאינו מתיר דלא שייך הך סברא ממילא מהני מחשבת פיגול אף כשעשה רק חצי עבודה ולא כולה, וכ"כ באילת השחר, וצ"ע ביאור הדברים.

[ומשמע קצת שעיקר הנושא שבכל פיגול קובע האדם מתי יאכל או יקטיר את מה שמתיר עכשיו, וכגון בשחיטה שמתיר את הבשר בכוחו לקבוע מתי יאכל את הבשר, ואם קבע שיאכל את הבשר חוץ לזמנו הוי פיגול, מיהו היכא שיש לדבר ב' מתירים, אף שבעבודה אחת חשב לאכול את הבשר לאחר זמנו, מיהו

חסר בקביעה שיאכל את הבשר חוץ לזמנו, שהרי מאידך גיסא במתיר השני חשב לאכול את הבשר בתוך זמנו, ומשום הכי חסר בפיגול, משא"כ בדברים שלא הוּו מתיר, ועיין].

ב. ובטהרת הקודש ביאר שהטעם שאין פיגול בחצי מתיר כיון שעבודה שתוכנה להתיר כל זמן שלא התירה לא נשלם פעולתה, ואם עשה רק חצי מתיר לא נשלם העבודה כיון שאכתי לא התירה, מיהו עבודה שאינה מתיר כל דבר שעשה כבר חשיב עבודה וממילא אפשר לפגל בהא.

ויל"ע דאעפ"י שהעבודה הזאת היא מתיר, מיהו יש לה שם של עבודה בפנ"ע ואף בלא המתיר שלה, ויש עבודה בעצם הקטרת האימורין ואף בלא שתתיר את הבשר, ומאי טעמא לא נימא שיחשב עבודה אפילו שלא השלים את המתיר, ועיין.

אין דרך הקטרה בכך.

א. עיין באגלי טל (פתיחה אות ג) שהוכיח מסוגיין שהדין ש"שלא כדרך" אינו הלכה דוקא בשבת ומשום מלאכת מחשבת, אלא שבכל האיסורים של התורה לא אסרה תורה שלא כדרך.

ועי"ש שחילק שיש ב' סוגי שלא כדרך, אחד בפעולה של הגברא וזה נוהג רק בשבת, מיהו יש שלא כדרך נוסף שאין זה רק שהגברא שינה אלא שאף עשיית הדבר השתנה, ולענין הא אין חילוק בין שבת לכל התורה כולה.

ב. ועיין בשטמ"ק שתמה למ"ד שיש הקטרה בפחות מכזית, א"כ כיצד מבואר בסוגיין שכדי שומשום לא חשיב הקטרה, ועי"ש שתי' שאה"נ ס"ל להך מ"ד שחצי כזית הוי הקטרה, מיהו שומשום גרע ולא חשיב כלל הקטרה.

יז.

אמרי חריפי דפומבדיתא הקטרה מפגלת הקטרה.

א. עיין בחידושי הגרי"ז שכתב שב' חידושים השמיעו לנו, חדא שיש פיגול בחצי מתיר, ותו שמתיר מפגל את המתיר, ודלא כרבי יוסי שס"ל שאין מתיר מפגל את המתיר.

ב. וחזינן דאע"ג שאין הקטרה אחת מתירה את ההקטרה השניה, אפ"ה שייך לפגל בהקטרה אחת על אידך, ולא בעינן כדי לפגל לחשוב במתיר של הדבר, ודו"ק.

ג. ועיין במיוחס לרשב"א שהסתפק בחישוב בהקטרת חצי קומץ ע"מ להקטיר את החצי השני חוץ לזמנו האם תלוי בחריפי דפומבדיתא או לא עי"ש.

אבל הכא דחישב בה בלבונה כמאן דחישב בכוליה מתיר דמי.

צ"ע כונת הגמרא וכיון שאין מפגלין בחצי מתיר, כיצד יחשב כמאן דחישב בכוליה דמי.

והעולם מבאר עפ"י מה שנראה ברש"י שיסוד הדין שאין מפגלין בחצי מתיר אינו משום שאין כח לפגל בעבודה שאינה שלמה, אלא שהחצי השני מעכב את המחשבת פיגול, ואף שבחצי מתיר קבע לאכול את זה חוץ לזמנו, מיהו בחצי השני קבע לאכול את זה בזמנו, ולהכי אם חשב אף על החצי השני לאכלו שלא בזמנו ממילא הוי פיגול, וצ"ע.

פרק שלישי

יז.

מאי טעמא מדאפקינהו רחמנא להקטרה בלשון אכילה.

א. צ"ע דמ"מ מאי טעמא חייב והרי לא חשב לאכול את זה חוץ לזמנו שהרי אין זמן לאכילה של הנקטרים, וכן בחשב להקטיר את הנאכלים חוץ לזמנו, לכאורה לא יתחייב שהרי אין זמן להקטרת הנאכלים, ומאי טעמא חשיב בכלל פיגול.

ובפשטו הביאור שהתחדש שאף מחשבת אכילה על הנקטרים בכלל מחשבת להקטיר חוץ לזמנו, ואין זה מדין חישוב על הנאכלים אלא מדין חישוב על הנקטרים, וכן אם חישוב להקטיר את הנאכלים חוץ לזמן בכלל מחשבת אכילה חוץ לזמנו, שאף הקטרת הנאכלים חשיבא אכילה, ודו"ק.

גן הדסים

ברכפלד

קרית ספר

<p>חבורת הלכה "עטרת שמואל ולאה" <small>לע"נ ר' שמואל ולאה ולייבו ר' יצחק ור' יצחק</small></p>	<p>חבורת דף היומי "חבורת השותפים"</p>	<p>חבורת מסכתות ש"ס "תורת מאיר" <small>לע"נ הר"ר ר' מאיר גורן</small></p>	<p>חבורת דף היומי "תורה שלמה" <small>לע"נ הר"ר ר' שלמה</small></p>	<p>חבורת הלכה "תורה שלמה זלמן" <small>לע"נ הר"ר ר' זלמן זלמן</small></p>	<p>חבורת דף היומי "חבורת השותפים" "חזון יקותיאל" <small>לע"נ הר"ר ר' יקותיאל</small></p>	<p>חבורת מסכתות הש"ס "עליית אליהו" <small>לע"נ הר"ר ר' אליהו</small></p>	<p>חבורת ליבו הפץ <small>בית המדרש קהילת קצות החושן</small></p>
--	---	--	---	---	---	---	--

ב. ועיין בחידושי הגרי"ז שהסתפק האם ככהאי גונא שחישב לאכול את הנקטרים או להקטיר את הנאכלים דנים חוץ לזמנו של הנאכלים או חוץ לזמנו של הנקטרים, והאם בחישב לאכול את האימורים חוץ לזמנו שחייב איירי בחישב לאכול את זה אחרי זמן אכילת הבשר או בחישב לאכול את זה אחרי זמן הקטרת האימורים, ובפשוטו תליא הך מילתא במשנת"ת בקטע הקודם, ודו"ק, ועיין מקדש דוד (סי' ג) מש"כ בהא.

יז:

להניח מדמו למחר רבי יהודה פוסל.

א. עיין בגמרא בזבחים (לו.) דמבואר שטעמו של רבי יהודה שעביד מחשבה כמעשה, ועיין במקדש דוד (סי' לג) שהסתפק האם הכונה שס"ל לרבי יהודה שאם חישב להניח את הדם נחשב כאילו הניח את הדם, ולפי"ז אין זה פסול מחשבה אלא שנחשב שלא נזרק הדם אלא נותר עד למחר.

מיהו מצינן למימר שאף לרבי יהודה לא נחשב כאילו הניחו את הדם, וכל מה שפוסל רבי יהודה משום שס"ל שיש מחשבה הפוסלת, וכמו שמחשבת פיגול הוי מחשבה הפוסלת הכי נמי מחשבת הינוח הוי מחשבה הפוסלת, ולפי"ז עיקר הפסול משום מחשבה הפוסלת.

ב. ונפק"מ האם בעי עיבור צורה דאם הוי מחשבה הפוסלת א"כ הוי כפיגול דלא בעי עיבור צורה, מיהו אם אין זה מחשבה הפוסלת אלא שנחשב כאילו הניחו את הדם, א"כ אין זה פסולו בגופו ובעי עיבור צורה, ועיין במקדש דוד (שם) שהסתפק האם בעי עיבור צורה לרבי יהודה או לא, מיהו עיין באחיעזר (יו"ד סי' כט) שפשיטא ליה דלא בעי עיבור צורה, ועיין מנחת אברהם (זבחים בסוגיא שם).

והכא ג' מחלוקת בדבר וכו'.

עיין ברש"י שכתב דכולהו תנאי דהך ברייתא ס"ל שלהניח כל דמו פסול מהתורה, וכל המחלוקת שלהם האם מד"ס גוזרים מקצת דמו אטו כל דמו, ומשום הכי תלי לה הש"ס הך מחלוקת בדברי ר"א ורבנן האם גוזרים מחשבת אכילה שלא כדרכו אטו מחשבת אכילה כדרכו.

יח.

ולא מלח.

עיין בשפ"א (לקמן כ.) שתמה מאי טעמא כשלא מלחו את הקרבן לא פסול הקרבן מדין מצוה הבאה בעבירה, שהרי בזה שמקטיר קרבן בלא מלח מבטל מצות עשה של על כל קרבנך תקריב מלח וממילא יפסל הקרבן מדין מהב"ע, ועיין.

אילימא לא יצק כלל עיכובא כתיב בה.

עיין ברש"י (במתני') שכתב שהיציקה שאירי ביה מתני' היינו היציקה האחרונה ובה כתיב עיכובא, ומשמע לכאורה ששאר המתנות שמן [דהיינו המתנת שמן שלפני הסולת, והמתן שמן שלפני הבליילה] לא מעכב, וכן כתב הרב"ז (מעשה הקרבנות פי"ג הי"א).

אלא לא יצק כהן אלא זר.

א. עיין בזבח תודה שכתב שאף לכתחילה זר יכול לעשות את היציקה, שהרי מקמיצה ואילך מצות כהונה, ומש"כ לא יצק כהן אלא זר דמשמע דיעבד היינו אגב לא פתח, וכ"כ העולת שלמה, מיהו עיין בשפת אמת שכתב דשמה לכתחילה זר פסול ומד"ס.

ב. ועיין בחזו"א (סי' כה סק"א) שנראה בדבריו דכיון דלא בעינן כהן, א"כ לא מעכב שיהיה עבודת יציקה, ורק שבעינן שיהיה שמן במנחה, ואף אם נשפך השמן מאליו או ששפכו קוף כשרה המנחה בדיעבד.

מיהו עיין במקדש דוד (טו ג) שכתב שאף העבודות שקודם הקמיצה כיציקה ובליילה עבודות הם אלא שכשרות בזר, מיהו הוי עבודות ועכו"ם פסול בהם, ולפי דבריו פשיטא שה"ה אם נעשה מאליו או ע"י קוף פסולה המנחה.

יח:

כל כהן שאינו מודה בעבודה אין לו חלק בכהונה.

גן הדסים		ברכפולד		קרית ספר	
חבורת הלכה "עטרת שמואל ולאה" לע"נ ר' שמואל ולאה ולייבו ר' יצחק והתורה שמואל לייבו ר' יצחק	חבורת דף היומי "חבורת השותפים"	חבורת מסכתות ש"ס "תורת מאיר" לע"נ הרב ר' מאיר גורן זצ"ל	חבורת דף היומי "תורה שלמה" לע"נ הרב ר' שלמה זלמן זילבר והגם פסול כשר וז"ל	חבורת הלכה "תורת שלמה זלמן" לע"נ הרב ר' שלמה זלמן זילבר ז"ל	חבורת דף היומי "חבורת השותפים" חבורת דף היומי בהלכה "חזון יקותיאל" לע"נ הרב ר' יקותיאל זעב וז"ל
חבורת מסכתות הש"ס "עליית אליהו" לע"נ ר' אליהו זילבר ז"ל בן הרב ר' יצחק שמשון זילבר	חבורת מסכתות הש"ס "חבורת השותפים" לע"נ הרב ר' שמואל זילבר ז"ל	חבורת מסכתות הש"ס "חבורת השותפים" לע"נ הרב ר' שמואל זילבר ז"ל	חבורת מסכתות הש"ס "חבורת השותפים" לע"נ הרב ר' שמואל זילבר ז"ל	חבורת מסכתות הש"ס "חבורת השותפים" לע"נ הרב ר' שמואל זילבר ז"ל	חבורת מסכתות הש"ס "חבורת השותפים" לע"נ הרב ר' שמואל זילבר ז"ל

א. לא מבואר בגמרא מה הכוונה כהן שאינו מודה בכהונה, ועיין ברש"י בחולין (קלב:) שכתב וז"ל שאינו מודה בעבודה - שאמר בלבו דברי הבל הן ולא צוה המקום להקריב לו קרבנות אלא משה בדה מלבו.

ועיי"ש בריטב"א שתמה על רש"י וז"ל פרש"י ז"ל שאומר בלבו דבר הבל הוא ולא צוה המקום להקריב לו קרבנות אלא משה בדה מלבו, ולא נהירא לי דאם כן מאי אין לו חלק הא מיחייב מיתה שכופר בתורת משה, אלא הכי פירושו שאינו מודה במקצת עבודות שאומר שאינם צריכות ואינם חובה, אף על פי שאמרם משה מפי הגבורה, אינם לעכב.

ב. ועיין בחזו"א (יו"ד סי' ב סקי"ח) שתמה מה קשה לריטב"א והרי אעפ"י שחייב מיתה מיהו נוטל חלק בכהונה, ומאי טעמא תליא הא בהא, ועיי"ש שכתב דאפשר שכונת הריטב"א שבכלל בן נכר הוא וממילא לא אוכל בקדשים מדין בן נכר.

גן הדסים

חבורת הלכה
"עטרת שמואל ולאה"
 לע"נ ה"ג שמואל ולאה ולייבו ר"ל
 והגה"ח שמואל לייבו ר"ל

חבורת דף היומי
"חבורת השותפים"

חבורת מסכתות ש"ס
"תורת מאיר"
 לע"נ הרב מנחם מאיר גורן ר"ל

ברכפלד

חבורת דף היומי
"תורה שלמה"
 לע"נ חיים רבי
 ונחום מנחם כשר ר"ל

קרית ספר

חבורת הלכה
"תורת שלמה זלמן"
 לע"נ הרב ז"ל שלמה זלמן זלמן ר"ל

חבורת דף היומי
"חבורת השותפים"
 חבורת דף היומי בהלכה
"חזון יקותיאל"
 לע"נ הרב ר' יקותיאל דשא ונחם סג"ל ר"ל

חבורת מסכתות הש"ס
"עליית אליהו"
 לע"נ הגה"ח אליהו ר"ל
 בן הרבן ר' יעקב עמנואל סליטא

חבורת
ליבו הפץ
 בבית הוראה
 קהילת קצות החושן